

KOLMAS POHJOISMAINEN KANSAINVÄLISEN POLITIIKAN SEMINAARI

Juhannuksen alla, kesäkuun 17—19. päivinä kokoontui Pohjolan pääkaupunkien kulttuurikeskukseen Hässelbyn kartanoon noin 60 kansainvälisen politiikan kysymyksistä kiinnostunutta kaikista Pohjoismaista kolmanteen pohjoismaiseen kansainvälisen politiikan seminaariin. Mukana oli myös viisi suomalaista, joista neljä oli päässyt matkaan Ulkopoliitiikan Tutkimuksen Säätiön suosiollisella tuella. Seminaarin ohjelma oli tällä kerralla kaksijakoinen: ensimmäisen päivän aiheet olivat turvallisuuspolitiikan ongelmien piiristä, kun taas toisena päivänä pohdittiin regionalismia yleensä ja pohjoismaista yhteistyötä erityisesti. Seminaarin viimeisenä päivänä keskusteltiin prof. Nils Andrénin alustuksen pohjalla kansainvälisen politiikan yliopistopetuksesta, jolloin kunkin maan edustaja selvitteli tilannetta omassa maassaan ja lopuksi keskusteltiin opinto-ohjelmien yhdenmukaistamisesta.

Seminaarin ensimmäisenä alustuksena oli dosentti Karl E. Birnbaumin esitys aiheesta »Säkerhetspolitisk forskningfrågeställningar och metodik». Birnbaum käsitteli aluksi amerikkalaisperäistä »arms control»-tyyppistä tutkimusta sekä toisaalta konfliktin- ja rauhantutkimuksen nimellä kulkevaa tutkimussuuntaa, joiden väliset erot hänen mielestään olivat lähinnä tutkimusohjelmien painopisteen valinnassa. Turvallisuuspoliittisen tutkimuksen päätyypit ovat taustatutkimukset, teoreettiset sekä soveltavat tutkimukset. Ryhmätyöskentely on turvallisuuspolitiikan tutkimuksen alalla erittäin pitkälle kehitetty; ei ainoastaan Yhdysvalloissa vaan myös esimerkiksi Ruotsissa, missä tämäntyyppinen tutkimus on organisoitu useiden eri laitosten yhteistyönä toteutettavaksi Ulkopoliittisen Instituutin tutkijaryhmissä.

Keskustelussa tuli erittäin voimakkaasti esille turvallisuuspoliittisen tutkimuksen riippuvuus valtiovallasta, minkä seurauksena kunkin maan omat ongelmat saavat etusijan. Toisaalta kuitenkin katsottiin tutkimuksen olevan tietyssä määrin riippuvainen siitä aineistosta, jota asianomainen valtio antaa tutkijoiden käytettäväksi. Ratkaisematta jäi ongelma, missä määrin tutkimus hyötyisi tai kärsisi vapautuessaan tästä riippuvuussuhteesta.

Alkajaispäivän toisen alustuksen piti norjalainen Nils Ørvik aiheesta »Nordisk balanse — tendenser i nordisk sikkerhetspolitik». Päähuomio oli keskittynyt Norjaan sekä Norjan turvallisuutta uhkaaviin vaaroihin ja muiden Pohjoismaiden mahdollisuuksiin auttaa Norjaa hädän hetkellä. Keskustelussa useimmat puheenvuorot myötäilivät yleensä asianomaisen kotimaan omaksuman ulkopoliitiikan peruslinjoja. Suomalaiset osanottajat joutuivat jälleen kerran havaitsemaan, miten tuntemattomia tai väärinkäsitettyjä maamme ulkopoliittiset linjat ovat muissa Pohjoismaissa. Tarvitaan enemmän vieraskielistä julkaisuutoimintaa.

Toisen päivän ensimmäisessä alustuksessa »Regionalismens roll i den universella integrationsprocessen» professori Göran von Bonsdorff käsitteli regionalismin — eli maantieteelliseltä alueeltaan rajoittuneen kansainvälisen yhteistyön — osuutta Yhdistyneissä Kansakunnissa sekä sen ulkopuolisissa taloudellisissa tai sotilaallisissa yhteenliittymissä. Lopuksi alustaja tarkasteli niitä mahdollisuuksia, joita on olemassa — esimerkiksi pienten valtioiden yhteistoiminnan avulla — universaalis-regionaalisen maailmanjärjestyksen synnylle. Tämän lehden lukijoilla on ollut tilaisuus tutustua esitelämään pääpiirteissään kirjoituksessa »Regionalism och universalism i internationell politik» (Politiikka 4/1962).

Viimeisenä alustuksena oli Christian Langen osin poleeminen »Nordisk offentlig samarbeid — regional politisk integrasjon?», jonka lähtökohtana oli pohjoismaisessa yhteistyössä saavutettujen positiivisten tulosten vähäisyys ja negatiivisten runsaus »kaikesta porusta huolimatta!» Alustaja tarkasteli Pohjoismaita eri integratioteorioiden pohjalla sekä pohjoismaisesta yhteistyöstä ja sen eri muodoista tehtyjä tutkimuksia. Yhteistyön tulokset puhuja jakoi ensinnäkin oikeudellisten ja sosiaalipoliittisten säännösten yhdenmukaistamiseen sekä samojen oikeuksien ulottamiseen kaikkien Pohjoismaiden kansalaisille, toiseksi maiden keskinäiseen työnjakoon ja erikoistumiseen viittaaviin toimenpiteisiin ja kolmanneksi yhteisen linjanomaksumiseen monissa kansainvälisissä kysymyksissä. Kuitenkin keskipakoiset voimat ovat saamassa ylliotteen, kun eräät Pohjoismaat ovat sitoutuneet tai tutkivat mahdollisuuksia sitoutua entistä kiinteämpään yhteistoimintaan Pohjolan ulkopuolisten ryhmittymien kanssa.

Pentti Halme

**VALTIOTIETEELLINEN YHDISTYS —
STATSVETENSKAPLIGA FÖRENINGEN r.y.**

Puheenjohtaja: Professori Jaakko Nousiainen
Brahenskatu 14. C. Turku
Puh: 921-334717

Sihteeri: Valtiot. maisteri Mauri K. Elovainio
Vironkatu 5. C. Helsinki
Puh: 629359